Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
21 september 2021	**D.089256** **Z.031206**

Voorstel ingebracht door	C.G. van der Zaag
Portefeuillehouder	P.A.J.M van den Hurk
Begrotingsprogramma en taakveld	01 Bestuur

Onderwerp **Rekenkamercommissie Buren: 'Quickscan 'stand van zaken van de implementatie van de Omgevingswet van de gemeente Buren'**

Voorgesteld besluit

1. **De aanbevelingen in de 'Quickscan 'stand van zaken van de implementatie van de Omgevingswet van de gemeente Buren' over te nemen.**

Samenvatting van het voorstel
Het is voor de kaderstellende en controlerende rol van de raad van groot belang om goed inzicht te hebben in het beleid, de resultaten van de uitvoering en de organisatie van de gemeentelijke taken. De Rekenkamercommissie Buren (RKC) ondersteunt met onderzoek de raad bij die rol.

In het najaar van 2020 heeft de RKC onderzoek gedaan naar de stand van zaken van de implementatie van de Omgevingswet bij de gemeente Buren. De RKC heeft onderzoek gedaan of de benodigde werkzaamheden ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet tijdig gerealiseerd wordt c.q zal worden.

De conclusies van de Quickscan hebben geresulteerd in aanbevelingen van de RKC om:
a. de raad nader inzicht te verschaffen in het besluitvormingsproces van de implementatie van de Omgevingswet voor de tweede helft van 2021,
b. om de organisatiestructuur na 1 januari 2022 zoveel mogelijk in stand te houden.

HOOFDLIJNEN

1. Wat is de aanleiding van dit voorstel en wat is het (wettelijk) beleidskader?

De Omgevingswet is één van de grootste veranderingen in wetgeving van de afgelopen jaren. De vier centrale verbeterdoelen van de Omgevingswet zijn volgens de wetgever:

1. Een inzichtelijker omgevingsrecht. Door bundeling van wetgeving kan duidelijker worden welke regels wanneer van toepassing zijn.
2. Een meer integrale benadering van de fysieke leefomgeving. Door sectorale wetgeving te bundelen, kan een meer integrale beoordeling van initiatieven plaatsvinden.
3. Bevordering van lokaal maatwerk. De wet beoogt een versterking van de positie van decentrale overheden, volgens het principe "decentraal, tenzij".
4. Versnelling van besluitvorming over projecten in de (fysieke) leefomgeving.

2. Wat is het beoogde effect; wat willen we bereiken? En waarom op deze manier?
Het gemeentebestuur is verantwoordelijk voor de implementatie van de Omgevingswet. Het is voor uw raad van groot belang om goed zicht te hebben in het proces van implementatie van de Omgevingswet. Onder andere vanwege de toenemende “decentrale afwegingsruimte” is het van belang dat u als raad onderbouwd keuzes kan maken. Voor de Rekenkamercommissie was dit aanleiding om te onderzoeken hoe de gemeente haar zaken heeft georganiseerd. Wij zijn bij ons onderzoek ondersteund door het onderzoeksbureau Metafoor, dat een groot deel van de Quickscan heeft uitgevoerd.

De RKC komt op basis van de Quickscan tot een aantal centrale conclusies:

1. Voor de implementatie van de Omgevingswet is door gemeente Buren een procesorganisatie opgezet die voor zover kan worden nagegaan, goed functioneert. Het grootste deel van de noodzakelijke stappen ter implementatie van de Omgevingswet is of wordt tijdig gezet.
2. Voor de invoering en implementatie van de Omgevingswet werkt de gemeente nauw samen met diverse ketenpartners. Door die gezamenlijke aanpak zijn er voordelen voor efficiëntie en inkoop van kennis en ondersteunende diensten.
3. Hoewel de voorbereidingen en de implementatiestappen richting de Omgevingswet – voor zover kan worden beoordeeld – goed verlopen, zijn diverse aandachtspunten te benoemen:
   a) De wisseling van medewerkers als gevolg van fluctuaties in het personeelsbestand
   b) Een (tijdige) afronding van de “Visie op Dienstverlening”
   c) Zicht op hoe de uitvoering van de Omgevingswet (lokaal) wordt georganiseerd na 2021.
   d) Beheersing van de stukkenstroom gemeenteraad (i.h.b. in de tweede helft van 2021)
   e) De consequenties van de Aanvullingswet Grondeigendom binnen het ruimtelijk domein.
   f) Volledig zicht op de financiële consequenties
   g) Werking van het Digitaal Stelsel Omgevingswet

   Voor een deel van deze aandachtspunten (i.h.b. de punten f en g) is de gemeente gedeeltelijk afhankelijk van de ontwikkelingen en besluitvorming op nationaal niveau.

De RKC geeft nav de Quickscan het volgende advies aan de raad (aanbevelingen):

1. Verzoek het College om een (reële en concrete) planning voor 2021 van de stukken die een relatie hebben met de Omgevingswet waarover de raad wordt geïnformeerd c.q. waarover de raad een besluit dient te nemen.

2. Verzoek het College de visie op dienstverlening spoedig aan de gemeenteraad ter besluitvorming voor te leggen.

3. Waarborg in afstemming met het College dat de besluitvorming in 2021 over de implementatie over de Omgevingswet kan plaatsvinden op basis van de juiste en voldoende informatie over de impact van de wet voor de praktijk. Om dit te realiseren is van belang dat u tijdig kan beschikken over de juiste informatie t.a.v. de onderdelen van de Omgevingswet waarbij de gemeente mede afhankelijk is van de nationale besluitvorming en uitwerking. In het bijzonder gaat het hierbij om:
   - De ontwikkeling van en het aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
   - De wet- en regelgeving die definitief c.q. gewijzigd wordt (in 2021) met consequenties voor de gemeenten (en de decentrale afwegingsruimte voor gemeenten).
   - Zicht op de financiële en materiële consequenties.

4. Voor de periode na 1 januari 2022 doet de RKC nog de volgende aanbevelingen:

a. Laat de kern van de organisatiestructuur t.a.v. het omgevingsrecht in Buren zoveel als mogelijk in tact, zodat deze ook in de eerste periode na inwerkingtreding van de Omgevingswet kan functioneren;
b. Zorg voor voldoende middelen om de Omgevingsvisie uit te werken in de gewenste omgevingsplannen voor de periode tot en met 2028;
Verzorg (voldoende) budget voor het opleiden en kennisontwikkeling van de eigen organisatie.

4. Wat zijn de nadelen en/of mogelijke risico's als de raad het voorstel overneemt?
De nadelen en/of mogelijke risico's zijn er niet. Dat komt omdat het juist de bedoeling is dat het college van B. en W. samen met de ambtelijke organisatie de uitvoering van de gemeentelijke taken verbetert en borgt en in het verlengde daarvan de monitoring daarover aan de raad. Het voorstel draagt bij aan een goede informatiepositie van de raad met betrekking tot de implementatie van de Omgevingswet binnen de gemeente Buren.

5. Wat betekent het als de raad dit voorstel *niet* overneemt?
De raad heeft er alle belang bij dat de gemeentelijke taken goed worden uitgevoerd. Als de raad dit voorstel niet overneemt, wordt de noodzakelijke verbeterslag mogelijk niet of onvoldoende gemaakt, of heeft de raad daar slechts beperkt zicht op. Dat leidt tot minder controle op het implementatieproces van de Omgevingswet.

6. Is het een begrotingswijziging?
Nee.

TOELICHTING EN UITVOERING

7. Beleidskader
In de gemeente Buren is een RKC ingesteld volgens artikel 81oa van de Gemeentewet (de rekenkamerfunctie). De Verordening gemeentelijke rekenkamercommissie is vastgesteld in de raadsvergadering van 18 mei 2004 en nadien gewijzigd.

8. Effectmeting, planning en evaluatie
Om grip te houden op de kwaliteit van de uitvoering van deze gemeentelijke taak is het voor de raad belangrijk dat er wordt gewerkt met duidelijke ijkpunten in een tijdsplanning. Verder is het belangrijk dat regelmatig over de voortgang van de implementatie van de Omgevingswet aan de raad wordt gerapporteerd in de hiervoor bestemde rapportages. De RKC geeft u in overweging om hierover bij de besluitvorming in uw raad duidelijke afspraken te maken met het college van burgemeester en wethouders.

9. Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties, tenzij blijkt dat de voorstellen om de taken beter uit te voeren extra geld kosten. Hierover zal het college van B. en W. dan een goed onderbouwd voorstel aan uw raad moeten voorleggen voor een aanpassing van het financieel budget.

10. Communicatie
Het rapport van de RKC en het advies is op de website van de gemeente Buren geplaatst.

11. Burgerparticipatie
Een belangrijk onderdeel in de besluitvorming van een omgevingsplan (onderdeel van de Omgevingswet) is de vernieuwde vorm voor (burger) participatie. Het geeft inwoners meer regie en zeggenschap over de totstandkoming van plannen voor de leefomgeving.

12. Deregulering
Er is sprake van nieuwe wet- en regelgeving. Met de implementatie van de Omgevingswet worden een aantal regels en wetgeving van het rijk bij de gemeente ondergebracht. Deze regels hebben betrekking onder meer op de bruidsschat, beschermingsniveau en bodemtaken. Ook kan er op gemeentelijk niveau nadere kaderstelling plaatsvinden. Gemeenten krijgen zodoende meer ruimte om maatwerk te leveren en regelgeving 'op maat' vast te stellen. Dit kan resulteren in

deregulering, maar kan ook resulteren in meer (ervaren) regeldruk voor burgers en bedrijven. Dit is sterk afhankelijk van de inhoudelijke keuzes die de raad hierbij maakt.

13. Achtergrondinformatie

Meer achtergrondinfomatie over de inhoud, stand van zaken en totstandkomingsproces van de Omgevingswet is te vinden via https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/.
Op de site: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/04/08/achtergrond-omgevingswet staat twee brieven die recent aan de Tweede Kamer zijn gezonden over: :

a. de achtergrond van de Omgevingswet;
b. de laatste stand van zaken m.b.t. de landelijke implementatie van de omgevingswet.

Bijlagen:

- Raadsbesluit
- Rapport RKC Quickscan 'stand van zaken van de implementatie van de Omgevingswet van de gemeente Buren

Inlichtingen bij:

Naam	C.G. van der Zaag - e-mail: kzaag@buren.nl
Team	Griffie